Historia naturalis bulgarica, 19: 98, 2008

Зоологични проучвания в Тунис

Павел СТОЕВ

По покана на ръководителя на отдела за биоразнообразие и биология на популациите към Тунизийския институт за приложни биологични науки д-р Саид Ноуира през месец март 2008 г. пристигнах в Тунис за консултация на докторантката Несрин Акери. Освен обучение, посещението предвиждаше и теренни проучвания за събиране на материал за дисертацията ѝ на тема "Таксономични и биогеографски изследвания на мириаподите (Chilopoda, Diplopoda) на Тунис". Пътуването ми бе финансово подкрепено и от музея "Фийлд" в Чикаго.

В рамките на близо един месец с Несрин изминахме над 3700 km, събрахме материал в 80 работни площадки и изследвахме почвената фауна в различни местообитания: гори от дъб (*Quercus suber*, *Q. faginea*, *Q. ilex*), бор (*Pinus halepensis*), поляни от *Stipa tenacissima*, полупустини и пустини, оазиси с *Pheonix dactylifera*, градини от *Olea europaea*, скалисти морски брегове, пещери и др. Водач ни беше добрият полеви зоолог и запален природолюбител Рида Оуни. Въпреки че основно внимание бе отделено на многоножките, епруветките ни пълниха и паяци, скорпиони, охлюви, бръмбари и всякакви други безгръбначни животни. С помощта на спелеолога Мохамед Тиуери посетихме четири пещери в карстовия масив Заруен (Jebel Zaghouan). Особено интересна се оказа пропастта Сидибугабрин, в която уловихме нови за науката троглобионтен псевдоскорпион от род *Roncus* (Б. Петров, устно съобщение) и многоножка от род *Eupolybothrus*, а малко преди да отпътувам обратно за България от пещерата Грот де ла мин нашият гид донесе нов за науката бръмбар от род *Laemostenus* (Б. Георгиев, устно съобщение).

Специално внимание обърнахме на животните, живеещи в пустинята около Дуз и в оазисите в Тозур, Тамарза и Габес. Пустинята е нетипично местообитание за повечето многоножки, затова с голяма изненада установихме, че сколопендрата *Scolopendra canidens* живее в пясъка на места, където влагата е оскъдна или съвсем липсва. Същият вид установихме и край Доуарет, което представлява най-южната находка на Myriapoda в Тунис. В полупустинните и пустинните области често намирахме под камъни едрите скорпиони *Scorpio maurus* и *Androctonus* sp. Натъкнахме се и на някои африкански земноводни и влечуги – *Rana saharica*, *Tropiocoltes tripolitanus*, *Chalcides ocellatus*, *Acanthodactylus boskianus* и *Hemorrhois algirus*, част от които в момента попълват колекциите на музея.

Фиг. 1. *Macroprotodon cucullatus* в Природен парк Чамби.

Това пътуване в Тунис не бе първото за учени от НПМ. Тунизийската фауна е проучвана още от ст.н.с. д-р Стоице Андреев, който през 1973-1974 г. участва в подводна археологична експедиция, търсеща останки от пристанището на финикийския град Картаген, а през 2006 г. ст.н.с. д-р Стоян Бешков, съвместно с германски лепидоптеролози, колекционира насекоми в различни райони на страната. Освен добрите контакти, които установихме и значителния материал, които ще попълни музейните колекции, важно е да се отбележи, че през последните десетилетия учени от НПМ активно участват в изследването на африканската фауна и това трябва да продължи и занапред.